

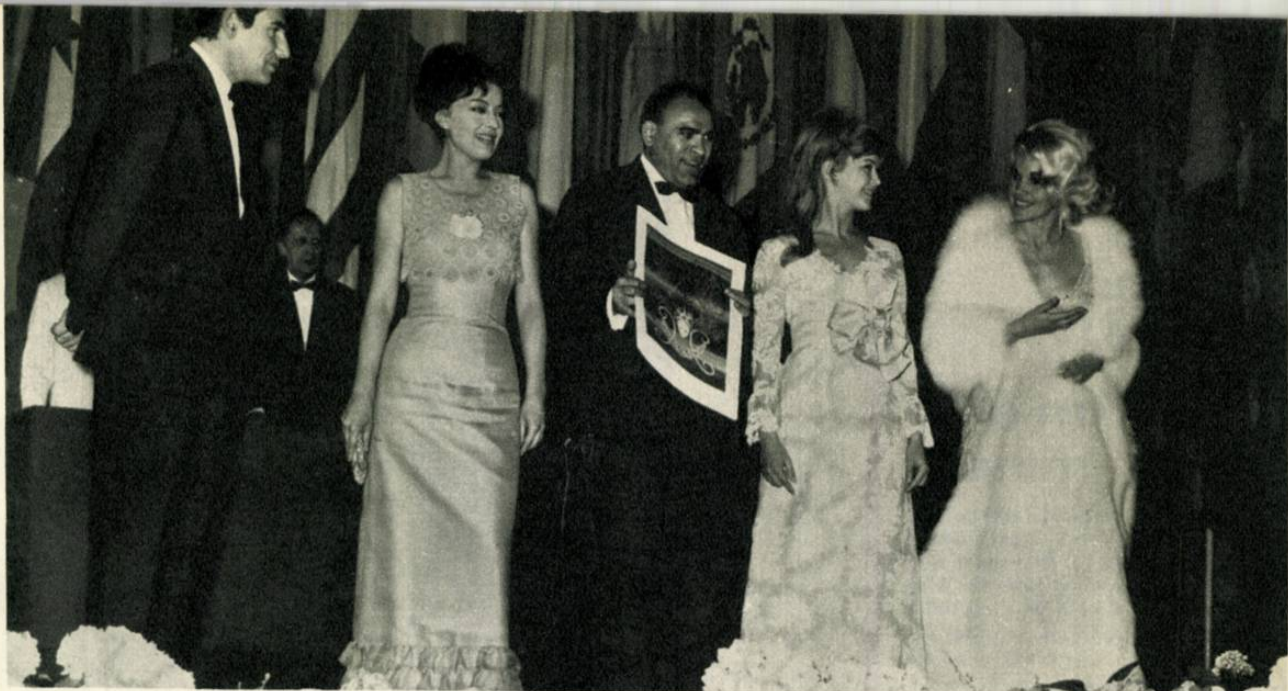
● **Pădurea spînzuraților:** „În fața unui bloc așa de masiv ești cuprins de respect” (Le monde)

● **Pădurea spînzuraților** — „O revelație a festivalului o constituie incontestabil filmul românesc al lui Liviu Ciulei (L'Humanité)

● **Pădurea spînzuraților** — „Filmul românesc face figură de capodoperă... (Combat)

● **Pădurea spînzuraților:** „Cea mai frumoasă scenă de dragoste văzută la festival se desfășoară în acest film” (Paris-Press l'Intransigeant)

● **Pădurea spînzuraților:** „Începutul filmului este o mare demonstrație de cinematografie. Bravo României! (Nice-Matin)

PREAMBUL LA UN REPORTAJ DESPRE FESTIVALUL DE LA

CANNES

Persoana care ține una din diplomele cele mai jinduite de la Cannes, diploma pentru cea mai bună regie, este, precum știți, Liviu Ciulei. De-a dreapta regizorului stă Gina Patrichi (Roza) și lângă ea celebrul Robert Hossein. De-a stînga regizorului stă Ana Szeles (Ilona) și lângă ea cea mai blondă și mai explozivă vedetă a Hollywoodului de azi, Carroll Baker.

Pentru spectatorul care stă pe croazetă înconjurat de crîmpele de discuție care privesc parcă rumoarea strămoșesului nostru Turn Babel, pentru cel care privește festivalul „din afară”, Cannes-ul reprezintă un fel de bal zglobiu, extravagant și vag intelectual, un bal care ține 16 nopți, un carnaval în costume moderne.

Dincolo de croazetă, dincolo de umbrele albastre de la Miramar, dincolo de piscina de la Carlton, „dincolo” orașul își urmează viața lui de așezare pasnică și laborioasă; dincolo sînt vinzătoarele de la florării care alegărează pe motorete cu buchețe imense în celofan; dincolo sînt gospodine care cară în coșuri de papură snopuri de praz și plini lungi, lungi și subțiri; dincolo este piața cu vinzătoare de pește, cu țărânci care vind fructe și își laudă marfa franțuzește în formă și îlteneste în conținut. Dar de aici, de pe croazetă, de sub umbrele Miramarului, de lângă piscina de mozaic a Carltonului, de aici, unde de la ora 7 seara uniforma obligatorie a festivalului este smokingul și papionul — de aici nu se văd nici legăturile de praz și nici chiar — păcat! — nici orologiul bătrîn din vechea cetate cu ziduri descojite cu străzi în trepte, cu mușcate agățate de pervazuri, agățate cu frînghii, cu sirme și cu desepare, pentru că cetatea e din piatră și cel care o locuiește duc dorul unei bucățele de clorofilă.

Nectarul și ambrozia rubricilor mondene
Pentru cel care privește festivalul „din afară” și de pe croazetă, festivalul reprezintă o cohortă de fotografi înarmați cu flash-uri năvălind pe plajă ca să fotografieze — citez — „pe cea mai frumoasă femeie a lumii”, „pe cea mai mare seducătoare a tuturor timpurilor”, „pe femeia cu cel mai voluptuos corp din cîte au existat”, în sfîrșit pe Ursula Andress. Pentru el evenimentele festivalului sînt sosirea la aeroportul din

Nisa a vedetei nr.1. a Hollywoodului d-na Carroll Baker și tragediile festivalului se scriu cu aceste cuvinte: în avionul cu care mergea spre Nisa, Carroll Baker a avut imensa neșansă să se întâlnească cu Jeanne Moreau care se întorcea din Mexic. La escaia din Paris vedeta americană a fost deci cu totul pusă în umbră de marea actriță franceză. În consecință în timpul zborului Paris-Nisa, Hollywoodul au trimis emisari ca să discute cu Jeanne Moreau și să-i ceară să se eclipseze pentru ca descinderea pe aeroportul din Nisa a lui Carroll Baker să poată doborî toată strălucirea scontată. În consecință, Jeanne Moreau s-a ascuns în spatele unor valize, în timp ce Carroll Baker a descins triumfătoare și incandescentă în fustulița sa preșcolară, cu cizmulile sale de muschetar și cu cascheta sa de jocheu la curse.

Privit „dinăuntru”
Lăsînd la o parte toate aceste comicalități, care dau sarea și piperul cronicilor mondene, care ridică temperatura starletelor, a sotelor de starlete și de candidate la postul de starletă care așteaptă la porțile cetății ca un fel de armată de rezervă — privind deci „dinăuntru”, Festivalul de la Cannes este una din întîlnirile cinematografice cele mai zeoloase, mai trainice și mai epuizante. După 16 zile de activitate, jurii care avea în frunte pe frumoasa Olivia de Havilland (da! stimați admiratori de acum 20 de ani ai Oliviei de Havilland, acesta este cuvîntul care se potrivește astăzi eroinei din *Pe aripile vîntului*), juriul spun, în declarațiile ultime, mărțurisea că după această veselă reuniune se simte ca iesit dintr-o ocnă de sare. Programul festivalului a fost extrem de încărcat. În afara filmelor în competiție au avut loc fel de fel de întîlniri profesionale care țineau: reglementarea relațiilor între film și televiziune; întîlniri internaționale ale criticilor cinematografici și ale scenariștilor; o săptămîină a criticii (cea mai lungă săp-

tămîna a lumii noastre, pentru că a avut 13 zile) ședințele cinematecii; „piața filmului” în cadrul căreia ca la orice piață se vindeau și se cumpărau, bineînțeles filme. Nu mai vreau să continui această mărturisire care ne-ar minca prea mult din puținele rînduri care ne stau la dispoziție.

Crema producției anului '64
Sentimentul final al unui om care a privit Festivalul de la Cannes nu de pe croazetă, nu din caleștile aurite cu lachei în catifele care aduceau stelele la Garden-Party nu de pe malul mării unde a avut loc cea mai parfumată bătălie a secolului, bătălia cu flori de la Cannes, sentimentul final al celui care a stat mai mult în sala obscură — este că acest festival a dat posibilitatea cineștilor și cinefililor să cunoască o parte importantă din ceea ce producția cinematografică a anului 1964 a dat mai interesant și mai profund. Uimire! Palmaresul festivalului care este de obicei întîmpinat cu mari proteste, fluierături și alte strigăte greu de reprodus aici, palmaresul festivalului a fost întîmpinat anul acesta (cu mici excepții) într-o atmosferă de aprobare, absolut uluitoare pentru organizatori. Cum am spune noi — nu întîmplător — comedia engleză *Spitul* se află în fruntea listei de premii. Filmul englez a făcut o demonstrație strălucită anul acesta la Cannes. Toată lumea îl credea dormitînd și deodată a izbucnit cu o bărbăție și o inteligență care ne-au lăsat descumpăniți. Cum spuneam: *Spitul* este o comedie strălucitoare, dar o comedie de la care ieși cu dureri de cap, pentru că umorul acestui film cere o mare participare a spectatorului, un mare efort de inteligență din partea sălii. Iată deci niște dureri de cap după care jindim. Celălalt film englez *Colina* a fost trecut în palmares doar la premiul pentru scenariu din considerente extracinematografice. Filmul are o virulență critică extraordinară. Personal

cred că acest film merita soarta cea mai strălucită, dar cînd este vorba de criterii extracinematografice, bineînțeles nu cronicarii de film au ultimul cuvînt.

La Cannes, așa după cum știți și dv., filmul nostru *Pădurea spînzuraților* a intrat pe poarta cea mare a cinematografilor. Ciulei a primit distincția cea mai mare la care poate aspira un regizor. Prestigiul internațional al cinematografilor noastre a crescut foarte mult. Dar creșterea prestigiului aduce după sine creșterea obligațiilor. Prestigiul obligă! Prestigiul ne obligă!

★
Sigur că nu se poate condensa în spațiul acestui reportaj nici chiar o infimă parte din informația pe care o furnizează întîlnirea internațională a armatei. Sigur că este nedrept să vorbim de Cannes fără să spui un cuvînt despre cinematografia japoneză care se îndreaptă vertiginos spre avangardă; să nu spui un cuvînt de coplesitorul film despre jocurile olimpice, despre frumusețea stranie a filmului cu vechi legende nipone: *Kwaidan*, despre căldura omească pe care o exală ultimul film al lui Ciuhrai: *A fost o dată un moș și o babă*, despre comedia copilăroasă și pură care descrie aventurile unui om cu aripi: *Fifi la Plume*, despre *Yoyo*, despre filmul cu toreadori și singe, ultimul film al lui Rosi: *Clipa adenăruului* și despre atîtea și atîtea altele. Sper din toată inima ca prietenii noștri de la difuzare care au lăsat de atîtea ori să treacă multă vreme, foarte multă vreme, prea multă vreme — pînă să ne arate filmele premiate la festivalurile internaționale (asta în cazul în care le-au arătat pînă la urmă) sper că de data aceasta Cannes-ul să aibă o soartă mai fericită, adică soarta pe care o merită.

Ecatrina OPROIU

Atenție!
se trage
primul tur de
manivelă la

**SERBĂRILE
GALANTE**

7 iunie. De cite luni oare Clair a hotărît că va începe turnarea în această zi? În această zi și nu în alta. În consecință, în dimineața lui 7 iunie, pe platoul exterior al castelului construit la Buftea, în Place d'Armes, soldații cu tricouri, cu baloneta la pușcă și sabia în teacă, se masează ca în ajutorul marilor bătălii. Se așteaptă ordinul de „atac” al primului cadru din film. Acest general în civil, cu șapcă moale albă și haină de velur puțin murdărită, e ascultat cu sfințenie. E ultima trecere în revistă. Concentrat și încordat, Clair e peste tot, aude tot și vede tot. Drapelul din fund „nu face bine”. Să fie mutat mai în centru! Un drapel de metal scriștie. Să fie uns! Mustața unui oarecare sol-

dat din sutele de soldați aflați pe platou nu e bine pusă. S-au adus găinile? Clair îi „treacă” pe toți. Alături de el, iată-l pe Arakelian, vechea noastră cunoștință de la *Codin*: „Cel mai bun machior din lume”. Wakhevitch, cu părul alb și cămașa roșie, stă pe o ladă și, cu săpunul în mînă, patinează pălăria și haina lui Thomas. Și șeful suprem veghează totul: e lângă camera amplasată pe locul fixat dinainte; coboară în lucarna închisori, acolo unde va fi aruncat Thomas, ca să vadă cum va cădea; discută cu Vitanidis și Petre Popescu. Crispăt, vorbește răspicat, tăios, cu vocea înceată. Ordinele sale nu sînt sunate cu goarna. Dar se transmit cu repezițiunea tam-tamului și sînt

executate pe loc. Pe platou e agitație, rumoare, zumzet. Un ordin: „Silence! Atenție! Se trage priza directă!” și se așterne o tăcere absolută. Absolută! În prim plan e un fel de roabă așternură cu paie în care e un porc. Alături, Thomas și soldații care i-au momit în cetate. Thomas (Phillipe Avron) e un tinerel subțire și mărunt, cu ochi albaștri și o privire naivă, încrezătoare. — „Și acum, dați-mi banii pe porc”, spune el soldaților. Drept răspuns, ei îl aruncă în subterana castelului. Aceasta este scena. Se repetă o dată. Încă o dată. E gata să se tragă. Dar Clair observă că un cal din planul doi a făcut un pas prea în față. În jurul platoului de filmare e întinsă o sîrmă peste care nimeni nu trece, ca

și cînd ar electrocuta. Nimeni, în afară de cal. Scena se reia. „Silence. Gata! Clacheta!” Primul cadru al *Serbărilor Galante* a fost tras. Figura încordată a lui Clair se destinde într-un zîmbet larg, tînr. Toată lumea respiră ușurată. Și marile reglzor, severul șef, temutul „general” se îndreaptă spre directorul filmului și o sărută pe amîndoi obrazii. Sîndonia Caracaș a avut grijă ca în ziua de 7 iunie să fie totul pregătit pentru ca să poată începe turnarea, și i-a promis lui Clair că va avea și timp frumos. — Vă felicit, domnule Clair. Ați început sub cele mai bune auspicii munca la *Serbările galante*. — Munca? Nu e muncă. E o plăcere!

M. ALDEA